

УПУТСТВО ЗА СУДИЈЕ

О ПОПУЊАВАЊУ СТАТИСТИЧКОГ ОБРАЗЦА
О РАЗВЕДЕНОМ БРАКУ

РБ- 1

БАЊА ЛУКА, 2010. ГОДИНЕ

ПРЕДГОВОР

Републички завод за статистику Републике Српске израдио је Упутство за судије, у складу са обавезама из Статистичког програма Републике Српске за период 2009-2012, а који је усвојила Народна скупштина Републике Српске одлуком 01-646/09 ("Сл. Гл.РС."бр.33/09).

Републички завод за статистику Републике Српске у 2010. години ревидирао је образац о разведеном браку. У складу са новим обрасцем, урађене су и измјене у Упутству за судије. Ново упутство садржи сва неопходна објашњења за правилно попуњавање статистичког образца о разведеном браку.

Ово Упутство примјењује се од 1 . јануара 2011. године, тако да од тог датума престају да важе претходна упутства за судије.

ДИРЕКТОР

Др Радмила Чичковић

УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ СТАТИСТИЧКОГ ОБРАСЦА О РАЗВЕДЕНОМ БРАКУ РБ - 1

У Републици Српској води се евиденција о разведеним браковима, на основу судске документације. Статистички обрасци попуњавају се редовно за сваки правоснажно разведени брак.

Образац о разведеном браку попуњава судија након доношења правоснажне пресуде.

Правни основ за прикупљање података

Правни основ за прикупљање података су:

- Закон о Статистици Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр.85/03)
- Статистички програм Републике Српске 2009-2012, одлука Народне скупштине Републике Српске 01646/09, Службени гласник Републике Српске бр.33/09

Статистички образац о разведеном браку, РБ-1, служи за регистровање сваког правоснажно разведеног брака.

Образац попуњава **судија** који води спор, по доношењу пресуде, на основу документације у списима спора.

Уколико неки подаци не постоје у списима, судија их прибавља на основу изјаве странке.

Радник писарнице прије одлагања предмета у архиву издваја попуњене статистичке обрасце и провјерава да ли је сваки образац у цјелости попуњен.

Попуњене обрасце РБ-1 суд доставља надлежном заводу за статистику, по истеку сваког мјесеца, и то за све случајеве за које је пресуда постала правоснажна у претходном мјесецу.

Ако током мјесеца нема правоснажних пресуда, суд је дужан да по истеку тог мјесеца достави писмени извјештај о томе.

Овај образац, поред података о самом браку, садржи и податке о лицима (мужу и жени) чији се брак разводи.

За питања која се односе на мужа и жену дата су заједничка објашњења, са назнаком редног броја питања.

Попуњавање идентификационих података

Попуњавање података у заглављу обрасца:

Основни суд

Приликом попуњавања овог одговора уписује се назив и сједиште основног суда.

Број П уписника

Приликом попуњавања овог одговора уписује се број П уписника под којим је уписан брак који је разведен.

Датум уписа(дан, мјесец и година)

Приликом попуњавања овог одговора уписује се дан, мјесец и година уписа брака који је разведен.

Попуњавање обрасца РБ-1

Приликом уписивања одговора на поједина питања, судија поступа према датим објашњењима за правилно попуњавање података о мужу и жени.

Подаци о мужу и жени

1. Презиме, име, име једног од родитеља и презиме по рођењу(за жену)

ВЕЛИКИМ ШТАМПЕНИМ СЛОВИМА уписати презиме, име мужа, односно име жене, лично име једног од родитеља и презиме по рођењу (за жену), на начин како је уписано у записнику поступка.

2. Датум рођења и ЈМБГ

Уписује се дан, мјесец, година рођења и остатак бројева ЈМБГ у кућице предвиђене на упитнику. Пажљиво се преписује свих 13 бројева, с тим што се првих 7 бројева које представљају: дан, мјесец и годину и уписују се у кућице између којих постоји размак, док се осталих 6 бројева уписује у спојене кућице.

3. Држављанство

Одговор на ово питање уписује се на основу изјаве мужа, односно жене.

4. Национална припадност

На основу Устава Републике Српске, грађанима Републике Српске је загарантована слобода изражавања националне припадности. Одговор на ово питање треба уписати тачно онако како изјави лице. Уколико лице које даје одговор на ово питање не жели да се изјасни о националној припадности треба уписати "није се изјаснио". Ако је национална припадност непозната онда се као одговор уписује "непознато"

5. Вјероисповјест

На основу Устава Републике Српске, грађанима Републике Српске је загарантована слобода исповједања вјере. Одговор на ово питање уписује се на основу изјаве. Уколико лице које даје одговор на ово питање не жели да се изјасни о вјерској припадности треба уписати "није се изјаснио". Ако је вјероисповјест непозната онда се као одговор уписује "непознато"

6. Највиша завршена школа

Одговор на ово питање даје се заокруживањем шифре од 11 до 99 за највишу школу коју је лице завршило. Под највишом завршеном школом подразумева се врста школе чијим је завршавањем лице стекло највиши степен образовања.

7. Активност

Одговор се даје заокруживањем само једне шифре од 11 до 99. Ако за неко лице могу да се заокруже двије шифре, онда се увијек заокружује мања. Тако, нпр. ако је женско лице старо 15 и више година истовремено породични пензионер и лице са другим личним приходом, треба заокружити шифру 14(пензионер), а не шифру 15(лице са другим личним приходом).

Уколико је заокружена шифра 11 или 12, *обавезно* је на линију уписати *тачан назив занимања* мужа, односно жене.

Ако лице не обавља занимање, заокружује се један одговор од 13 до 99.

Обавља занимање у радном односу или самостално

Шифра 11 заокружује се за сва лица која обављају неко занимање, тј. одређену врсту посла ради стицања средстава за живот. Овај одговор треба заокружити за:

- Лица која су у радном односу (на неодређено или одређено вријеме), у свим облицима својине (друштвена, приватна, задружна, итд.) и без обзира на то на који начин је организовано предузеће, задруга или установа у којој лице ради (друштвено предузеће, јавно предузеће, акционарско друштво, задруга, итд.), као и без обзира на то да ли занимање обављају у привредним или ванпривредним дјелатностима.

Обавља занимање без радног односа

Шифра 12 заокружује се за лица која припадају једној од сљедећих категорија:

- Лица која обављају неки посао у циљу стицања средстава за живот *ван радног односа*. Овде треба укључити сва лица која обављају разноврсне послове према писменом или усменом договору са послодавцем или која раде самостално, под условом да не остварују право на радни стаж, тј. пензијско, инвалидско и здравствено осигурање. Овај одговор треба заокружити за сва лица која обављају занатске послове, послове у кућној радности, као и све друге послове за чије се обављање не уплаћују порези и доприноси (рад кућних помоћница, давање часова или одржавање курсева, рад уличних и других продаваца и других лица чији рад није регистрован).

Занимање се одређује првенствено према врсти посла које обавља, а не према школској спреми коју је лице завршило.

Нпр. лице које је завршило економски факултет може да буде: професор, шеф рачуноводства, новинар, руководилац финансијских послова, ревизор итд. Исто тако, лице које је завршило економски факултет може да зарађује средства за живот обављањем неког занимања за које није потребна висока стручна спрема. У том случају се уписује назив тог занимања(нпр. конобар, таксиста, трговац и сл.).

У случају да се *не зна назив занимања* који одговара послу или пословима, на линији треба да се опише посао или послови које лице ради (на примјер: продавац на уличној тезги, ради на утовару робе, пакује готову робу и др.).

Примјери за правилно попуњавање занимања супружника, за које је код активности заокружена шифра 11 или 12.

Уопштени и непотпуни одговори	Правилни одговори
Пољопривредник	Пољопривредник (сточар, ратар, воћар)- произвођач за тржиште. Пољопривредник- произвођач за сопствене потребе.
Пољопривредни радник	Пољопривредни помоћни радник (у сточарству, ратарству, воћарству)
Рибар	Рибар на мору, Слатководни рибар, Радник у рибњаку.
Металски радник	Металостругар индустријски, Ливац занатлија, Ливац индустријски, Металостругар занатлија.
Дрвопрерађивачки радник	Дрвостругар занатлија, Дрвостругар индустријски.
Текстилни радник	Ручни плетач текстила занатлија, Машински плетач текстила у индустрији и сл.
Пекар, Месар	Пекар занатлија, Пекар индустријски, Месар занатлија, Месар индустријски.
Професор Предавач	Професор у средњој школи, Професор у вишој школи, Професор на факултету исто важи и за предавача.
Службеник, Референт, Инспектор, Савјетник	Матичар, Референт за социјалну заштиту, Санитарни инспектор, Правни савјетник
Здравствени радник	Медицинска сестра, Физиотерапеут, Акушерска сестра, Фармацеутски техничар, Доктор-специјалиста опште праксе, Фармацеут у veleпродаји
Пословођа, Надзорник, Предрадник	Пословођа бетонаре, Надзорник ткања, Предрадник у преради дрвета
Инжењер	Електротехнички, Машински, Грађевински инжењер
Техничар	Техничар електронике, Техничар за кожарство, Техничар гумарства, Техничар друмског саобраћаја, ударски техничар
Руководилац	Руководилац протокола, Руководилац финансијских послова, Руководилац кадровских послова

Незапослен

Шифра 13 заокружује се за сва лица која *немају посао* којим стичу средства за живот и која траже посао преко службе за запошљавање(тржишта рада) или самостално.

Пензионер

Шифра 14 заокружује се за сва лица која *имају рјешење о пензији*, било да су право на пензију остварила личним радом(старосни или инвалидски пензионер) или као чланови породице (породични пензионер).

Лице с другим личним приходом

Шифра 15 заокружује се за сва лица која као основни извор средстава за живот имају приход од имовине (тј. не раде и нису пензионери). *Приходи од имовине* могу се остварити издавањем стамбених или пословних просторија, давањем у закуп пољопривредног земљишта, на основу посједовања вриједносних папира (акције, дионице) и др. Овај одговор заокружује се и за лица којима је основни извор средстава за живот социјална помоћ, алиментација, инвалиднина, стипендија и сл.

Особа која обавља кућне послове

Шифра 16 заокружује се за *издржавано* лице старо 15 и више година, које највећи дио времена током дана проводи у обављању кућних послова, као што су: спремање стана, припремање хране, брига о дјечи и сл.

Ученик или студент

Шифра 17 заокружује се за *ученике и студенте који редовно или ванредно* похађају неку школу (основну, средњу, вишу или високу), *под условом да не обављају занимање, да не траже посао и да нису пензионери.*

Неспособан за рад

Шифра 18 заокружује се за лица старија од 15 и више година, а која због болести, инвалидитета или старости не обављају или не могу обављати занимање.

Издржавано лице

Шифра 19 заокружује се за лица стара 15 и више година која не могу да обављају занимање због старости, болести или инвалидности, као и за остала издржавана лица која се не могу разврстати ни у једну од наведених група (од 13 до 18).

Лице на привременом раду-боравку у иностранству

Шифра 20 заокружује се само за лица која привремено раде у иностранству код страног послодавца, или су на самосталном раду.

8. Положај у запослености

Одговор на ово питање треба дати за лице које обавља занимање. Као одговор на ово питање треба да буде заокружена шифра уз од понуђених одговора, у зависности од тога да ли се ради о: запосленику - шифра 1; послодавцу - шифра 2; самозапосленом - шифра 3; помажућем члану домаћинства - шифра 4; и непознато - шифра 9.

Запосленици су лица у радном односу код правних или физичких лица у предузећима, установама, банкама и сл. У ову групу спадају и лица која су запослена у приватним угоститељским, трговачким и другим радњама, која нису власници, као и чланови домаћинства који за свој рад примају плату, односно за које се уплаћује пензионо и здравствено осигурање.

Послодавци су лица која су власници или сувласници предузећа, приватне угоститељске радње, трговачке радње и др. и која запошљавају једног или више радника.

Самозапосленици су лица која самостално обављају дјелатност. Овај одговор се заокружује и за слободне професије, као и за лице које ради за властити рачун (улични продавачи сувенира, сјеменки и сл.)

Помажући чланови домаћинства су лица која редовно раде на имању, у самосталној угоститељској радњи, предузећу итд. неког од чланова домаћинства и за тај рад не добијају плату, нити им се уплаћује пензионо и здравствено осигурање.

Ако је *непознат* положај у запослености мужа, односно жене, заокружује се шифра 9.

9. Брачно стање прије закључења брака који је разведен

Заокружује се шифра која одговара законском брачном стању прије закључења овог брака који је разведен.

Одговори могу бити:

Шифра 1 -неожењен-неудата, за лица која никада нису склапала брак;

Шифра 2 -удовац-удовица, ако је ранији брак престао смрћу другог супружника;

Шифра 3 -разведен-разведена, ако је брак разведен правоснажном судском одлуком -.

10. Који је ово брак по реду

Заокружити шифру уз један од датих одговора према законском брачном стању за брак који је разведен. Одговори могу бити:

Шифра 1 - први;

Шифра 2 - други;

Шифра 3 - трећи и више;

Код ранијих бракова треба узети у обзир само оне који су закључени по одредбама Закона о браку или по законским прописима који су важили у вријеме закључења брака, а престали су на основу правоснажне судске одлуке о разводу, на основу поништења или смрћу једног супружника.

Ако је код претходног питања "раније брачно стање" заокружена шифра 1, код одговора на ово питање мора бити заокружена шифра 1 уз одговор "први".

Подаци о браку

11. Датум закључења брака

Као одговор на ово питање уписује се датум (дан, мјесец и година) закључења брака.

12. Број дјеце рођене у овом браку

Као одговор на ово питање уписати податке о броју дјеце: укупно, живорођене и мртворођене које је мајка родила само у овом браку, као и раније рођену заједничку дјецу, ако им је признато очинство, а не и дјецу рођену у ранијим браковима или ван брака.

Усвојена дјеца не улазе у укупан број дјеце рођене у овом браку.

Ако су разведени супружници без дјеце, у кућице треба уписати „00“.

13. Број издржаване дјеце

Уписује се укупан број издржаване дјеце у овом браку и укупан број издржаване дјеце која нису рођена у овом браку. Дјеца која нису рођена у овом браку су дјеца једног или другог супружника из ранијих бракова, ванбрачна, усвојена или друга дјеца, чије је издржавање теретило приходе супружника, било једног или оба, без обзира на то да ли су та дјеца живјела у заједници са разведеним супружницима или су била смјештена на другом мјесту (код родбине, у дому).

14. Издржавана дјеца из овог брака додјељена су

Код овог питања заокружити једну од шифри, на основу тога коме су додјељена издржавана дјеца, било одлуком суда или по договору супружника.

15. Посљедње мјесто заједничког становања

Уписује се посљедње мјесто заједничког становања у коме су супружници заједно живјели прије подношења тужбе или захтјева за развод брака.

Уписују се подаци за насељено мјесто, општину или страну државу (ако је супружницима било посљедње мјесто становања иностранство).

16. Развод брака захтјевао/ла

Код овог питања заокружити једну од шифри, на основу тога ко је од супружника захтјевао развод брака.

Шифра 1 – ако је тужба или захтев поднесен од стране мужа

Шифра 2 - ако је тужба или захтев поднесен од стране жене

Шифра 3 – ако је тужба или захтјев поднесен споразумно од стране оба брачна друга.

17. Брак је

Код овог питања заокружити једну од шифри, према томе да ли је брак разведен или поништен од стране надлежног суда.

18. Датум правоснажности пресуде

Као одговор на ово питање уписује се датум (дан, мјесец и година) када је пресуда постала правоснажна.

Напомена:

На овом мјесту судија уписује објашњења за која сматра да су неопходна за правилније схватање датих података.

Након уношења података, провјере и евентуалне допуне, судија потписује образац.